

Η εμπλοκή των γονέων στη MENN

Parental involvement in NICU

E.BABOYPAKH

Πρόεδρος της «Ηλιτόμνηνον»

Μέλος του Parent Advisory Board του EFCNI

Η πρόωρη γέννηση είναι βαθιά τραυματική

Για τα βρέφη

- Δεν είναι έτοιμα να χωριστούν από τη μητέρα τους και να χάσουν την ασφάλεια και την προστασία της μήτρας.
- Σε ορισμένα από αυτά μπορεί να αναπτυχθούν προβλήματα που επηρεάζουν τη σωματική υγεία, το συναίσθημα και τη γνωσιακή λειτουργία.

Το περιβάλλον της
MENN δραματικά
διαφορετικό από τη
μήτρα της μητέρας.

Έκθεση σε αρνητικές
αισθητηριακές
προσλαμβάνουσες

Σωματικός,
ψυχολογικός και
συναισθηματικός
χωρισμός από τους
γονείς τους

STRESS

Αρνητική
επίδραση
στα
νευροαναπτυξιακά
αποτελέσματα

Giuseppe De Bernardo et al. Supporting parents in taking care of their infants admitted to a neonatal intensive care unit: a prospective cohort pilot study. Italian Journal of Pediatrics volume 43, Article number: 36 (2017)

Η πρόωρη γέννηση είναι βαθιά τραυματική και για τους γονείς

Ο αποχωρισμός από το μωρό τους , όταν αυτό χρειάζεται να νοσηλευτεί σε ΜΕΝΝ, σχετίζεται συνήθως με

- τη γονική κατάθλιψη,
- τη διαταραχή μετατραυματικού στρες,
- το άγχος και άλλες διαταραχές που σχετίζονται με το άγχος.

Πρόωρος τοκετός= τραυματικό γεγονός

Στις περισσότερες περιπτώσεις ο πρόωρος τοκετός είναι το απροσδόκητο αποτέλεσμα ιατρικών επιπλοκών για τη μητέρα, γεγονός που καθιστά αναγκαία την άμεση διακοπή της εγκυμοσύνης, συχνά σε επείγουσες καταστάσεις, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές απειλές για την υγεία του μωρού και της μητέρας

Βιώνεται ως τραύμα καθώς αποτελεί απειλή για τη σωματική ακεραιότητα της μητέρας και απειλή για την ακεραιότητα ενός αγαπημένου προσώπου, του μωρού.

Επηρεάζει την καθημερινή ζωή των γονέων καθώς πρέπει να εγκαταλείψουν τις συνήθειές τους και να περάσουν πολλές ώρες στη ΜΕΝΝ, όπου συνεχίζουν να βιώνουν την ευθραυστότητα και τη θνησιμότητα των μωρών τους.

Ramezani T, Hadian Shirazi Z, Sabet Sarvestani R, Moattari M. Family-Centered Care in Neonatal Intensive Care Unit: A Concept Analysis. IJCBNM. 2014;2(4):268-278

+

•

○

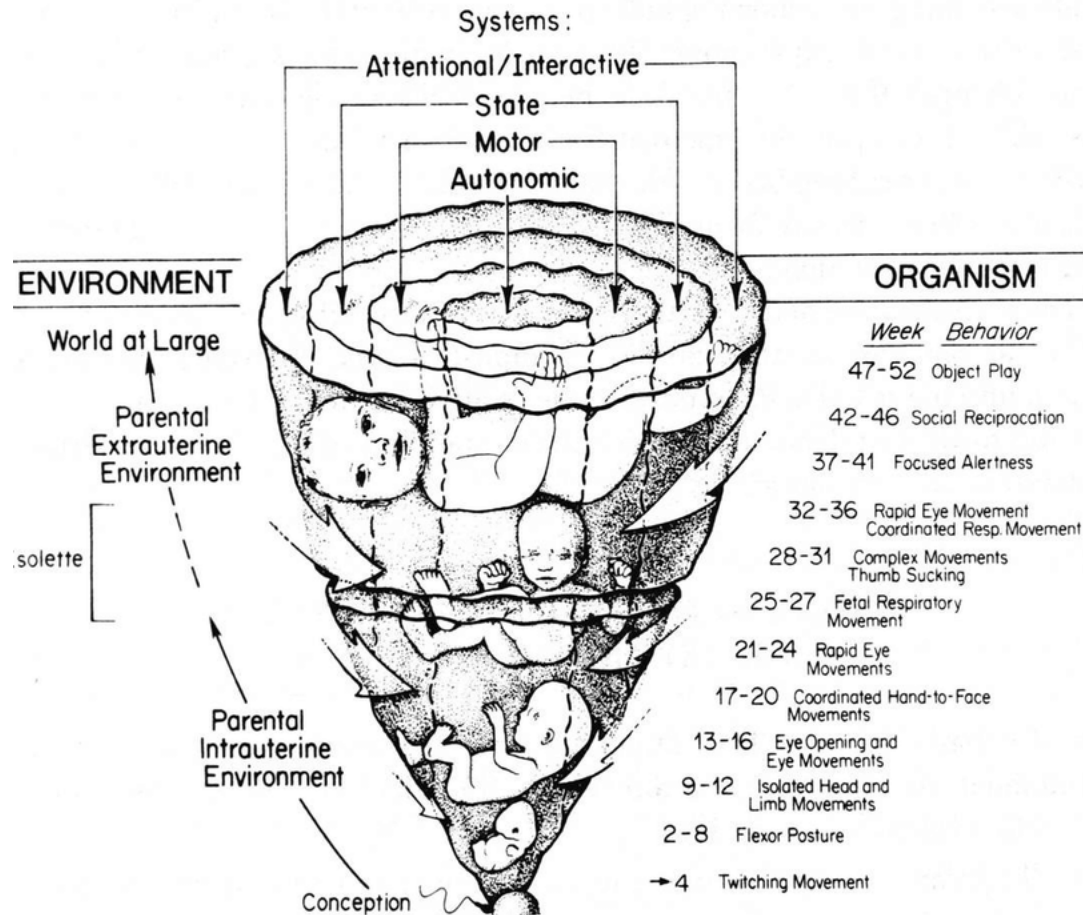

Για πρώτη φορά, το **1960**, οι Bowlby και Robertson δήλωσαν τις αρνητικές συνέπειες της νοσηλείας του νεογνού στη MENN και τις δυσμενείς επιδράσεις της στα πρόωρα μωρά και τις οικογένειές τους.

Εκτός αυτού, θεώρησαν την οικογένεια ως έναν μοναδικό παράγοντα που παίζει σημαντικό ρόλο στη φροντίδα του νεογνού.

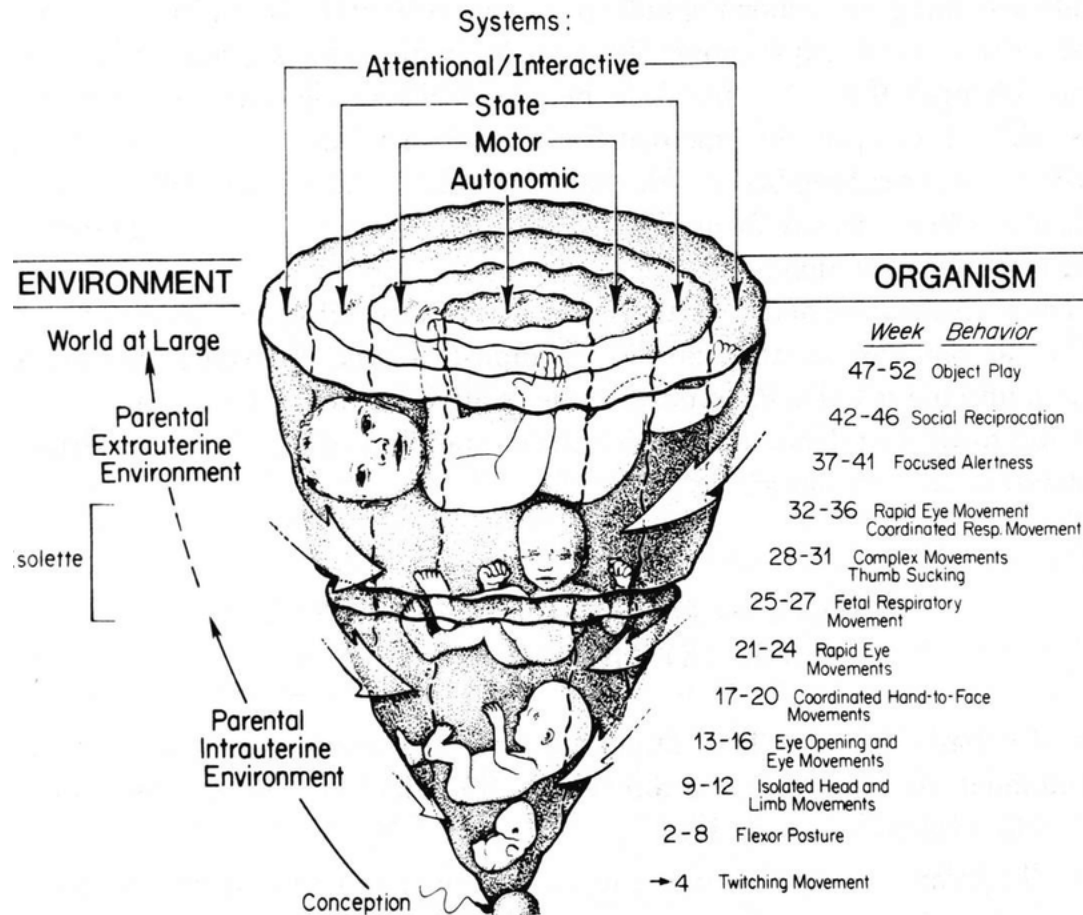
MODEL OF THE SYNACTIVE ORGANIZATION OF BEHAVIORAL DEVELOPMENT

Als H. A synactive model of neonatal behavioral organization *Physical and Occupational Therapy in Pediatrics*, vol. 6. 1986. p. 3–53.

- Synactive Theory
- Το 1986, η Als παρουσίασε τη «Synactive Theory» σύμφωνα με την οποία η αλληλεπίδραση του νευροαναπτυξιακού υποσυστήματος μεταξύ της εσωτερικής λειτουργίας του νεογνού, του περιβάλλοντος και των φροντιστών είναι το θεμέλιο της διαδικασίας της νεογνικής ανάπτυξης: εάν εμφανιστεί έλλειψη ισορροπίας σε ένα υποσύστημα, επηρεάζονται και όλα τα άλλα υποσυστήματα.

MODEL OF THE SYNACTIVE ORGANIZATION OF BEHAVIORAL DEVELOPMENT

Als H. A synactive model of neonatal behavioral organization Physical and Occupational Therapy in Pediatrics, vol. 6. 1986. p. 3–53.

- Synactive Theory
- Με βάση αυτή τη θεωρία η Als ανέπτυξε ένα μοντέλο αναπτυξιακής φροντίδας (NIDCAP) στο οποίο η **οικογένεια είναι ο πρωταρχικός ρυθμιστής του βρέφους για να μειώσει το στρες του**, και επομένως οι φροντιστές πρέπει να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των γονέων.

Harrison H. The principles for family-centered neonatal care. Pediatrics 1993;92: 643–50.

Το **1992**, η Helen Harrison συγκέντρωσε μια ομάδα γονέων και ιατρών για να ξεκινήσει έναν διάλογο για την αντιμετώπιση των εμποδίων στην ουσιαστική συμμετοχή των οικογενειών των σοβαρά άρρωστων βρεφών.

Αυτή η αλληλεπίδραση είχε ως αποτέλεσμα τη διακήρυξη αρχών, οι οποίες, μέχρι σήμερα, χρησιμεύουν ως τα θεμέλια για την κατανόηση της φροντίδας με επίκεντρο το άρρωστο μωρό και την οικογένειά του.

American Academy
of Pediatrics,
Committee on
Hospital Care.
Family-centered care
and the
pediatricians' role.
Pediatrics.

2003;112(3):691–7

-
- Το **2003**, η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής αναγνωρίζει την έννοια της οικογενειο-κεντρικής φροντίδας ως σημαντικό συστατικό όλης της παιδιατρικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένης της νεογνικής περίθαλψης

Family and Infant Neurodevelopmental Education (FINE)_2005

- ▶ Το πρόγραμμα FINE (Family and Infant Neurodevelopmental Education- Νευροαναπτυξιακή Εκπαίδευση Οικογένειας και Νεογνού) είναι σχεδιασμένο για τους επαγγελματίες υγείας που απασχολούνται στις ΜΕΝΝ, για να τους βοηθήσει να προωθήσουν στο χώρο εργασίας τους τη φροντίδα του νεογνού με επίκεντρο την οικογένεια.
- ▶ Το πρόγραμμα περιλαμβάνει διάφορα θέματα, όπως: επαφή δέρμα με δέρμα (φροντίδα Καγκουρό), σχέσεις γονέα-νεογνού, το ταξίδι των γονιών στη ΜΕΝΝ, παρατήρηση της συμπεριφοράς του πρόωρου μωρού και κατανόηση των «μηνυμάτων» που στέλνουν τα μωρά κ.α.

- Warren I. Family and Infant Neurodevelopmental Education: an innovative, educational pathway for neonatal healthcare professionals. *Infant* 2017; 13(5): 200-03.

FINE Programme Γ.Ν.ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ Νοέμβριος 2016

Παρουσίαση από το EFCNI των European Standards of Care for Newborn Health

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο- Νοέμβριος 2018

european standards of care for newborn health

- Ένα έργο πραγματικά επικεντρωμένο στον ασθενή
- Ξεκίνησε από τους ασθενείς (γονείς) για τους ασθενείς
- Οι γονείς συμμετέχουν σε κάθε βήμα της διαδικασίας
- Περίπου 220 εμπειρογνώμονες από περισσότερες από 30 χώρες ανέπτυξαν τα πρότυπα
- Υποστηρίζεται από περισσότερες από 150 εταιρείες επιστημόνων υγείας και οργανώσεις γονέων / ασθενών
- Καλύπτει την πολυπλοκότητα της φροντίδας των νεογνών
- Προωθεί μια δίκαιη και υψηλού επιπέδου φροντίδα

Topics in the
European Standards
of Care for Newborn
Health project

Birth & transfer

Education & training

Medical care
clinical practice

Care procedures

Infant- &
family-centred
developmental care

NICU design

Nutrition

Ethical decisions

Follow-up &
continuing care

Patient safety &
hygiene practice

Data collection
& documentation

Σκοπός:
Ανάπτυξη
προτύπων
αναφοράς για
ένα ευρύ πεδίο
θεμάτων της
νεογνικής
υγείας

European Standards of Care
for Newborn Health

Θέματα του έργου Ευρωπαϊκά Πρότυπα Φροντίδας για τη Νεογνική Υγεία

- Γέννηση & μεταφορά
- Ιατρική περίθαλψη & κλινική πρακτική
- Διαδικασίες φροντίδας
- **Αναπτυξιακή φροντίδα με επίκεντρο το βρέφος και την οικογένεια**
- Σχεδιασμός MENN
- Διατροφή
- Ηθικές αποφάσεις & παρηγορική φροντίδα
- Μακροχρόνια παρακολούθηση και συνεχής φροντίδα
- Ασφάλεια ασθενούς & πρακτικές υγιεινής
- Συλλογή δεδομένων & τεκμηρίωση
- Εκπαίδευση & κατάρτιση

Αναπτυξιακή φροντίδα με επίκεντρο το βρέφος και την οικογένεια

- Οι γονείς ως κύριοι φροντιστές
- Συνεχής πρόσβαση όλο το 24ωρο
- Προώθηση της πρώιμης σύνδεσης μέσω της έγκαιρης επαφής
- Επαφή δέρμα με δέρμα
- Σχέδιο διαχείρισης για κάθε νεογέννητο βρέφος
- Φροντίδα για τους γονείς λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικοοικονομικές, ψυχικές και πνευματικές ανάγκες
- Συμβουλευτική υπηρεσία για το προσωπικό στην επικοινωνία με τους γονείς
- Παροχή εκπαίδευσης για αναπτυξιακή φροντίδα με επίκεντρο το βρέφος και την οικογένεια
- Διαχειριζόμενο ακουστικό περιβάλλον
- Αισθητηριακό περιβάλλον

Διαχωρισμός μητέρας-βρέφους

- Ο δεσμός αρχίζει να εμφανίζεται κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης με σταθερά γονικά συναισθήματα προσκόλλησης στο βρέφος.
  - Σε περίπτωση πρόωρου τοκετού, αυτή η διαδικασία διακόπτεται απότομα, προκαλώντας διαχωρισμό μητέρας-βρέφους αμέσως μετά τη γέννηση.
  - Αυτός ο διαχωρισμός εμποδίζει τη φυσιολογική σωματική επαφή και τη συναισθηματική εγγύτητα μεταξύ της μητέρας και του βρέφους της και προκαλεί μακροχρόνιες επιπτώσεις στον συναισθηματικό προγραμματισμό, στα νευροαναπτυξιακά αποτελέσματα και στη γονική ψυχική υγεία.
-
- Korja R, Latva R, Lehtonen L. The effects of preterm birth on mother-infant interaction and attachment during the infant's first two years. *Acta Obstet Gynecol Scand.* 2012 Feb;91(2):164–73.
  - Muller-Nix C, Forcada-Guex M, Pierrehumbert B, Jaunin L, Borghini A, Ansermet F. Prematurity, maternal stress and mother-child interactions. *Early Hum Dev.* 2004 Sep;79(2):145–58.

- 1.Melnyk BM et al. Pediatrics. 2006 Nov;118(5):e1414-1427
- 2.Mörelus E et al. Early Hum Dev. 2015 Jan;91(1):63–70.
- 3.Welch MG et al. Clin Neurophysiol Off J Int Fed Clin Neurophysiol. 2014 Apr;125(4):675–84

Απαιτείται ιδιαίτερη υποστήριξη για τη διευκόλυνση της σύνδεσης γονέα-παιδιού, παρά τα εμπόδια που δημιουργεί η νευρολογική ανωριμότητα και τα ιατρικά προβλήματα του βρέφους.

Η σύνδεση μπορεί να διατηρηθεί χρησιμοποιώντας διαφορετικές στρατηγικές, όπως:

- υποστήριξη των γονέων με ενημέρωση-εκπαίδευση (1),
- προώθηση της σωματικής επαφής μέσω της επαφής δέρμα σε δέρμα(2),
- προώθηση της συναισθηματικής αλληλεπίδρασης (3).

Αυτές οι στρατηγικές είναι ευκαιρίες για τους γονείς να μάθουν να κατανοούν τη συμπεριφορά του βρέφους τους και να ανταποκρίνονται κατάλληλα σε αυτό, ενθαρρύνοντας έτσι την αίσθηση ότι το βρέφος «ανήκει» σε αυτούς.

Latva R, Lehtonen L, Salmelin RK, Tamminen T. Visiting less than every day: a marker for later behavioral problems in Finnish preterm infants. Arch Pediatr Adolesc Med. 2004 Dec;158(12):1153–7.

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΗΜΕΡΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗ ΜΕΝΝ ΜΕ ΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

- Μέσος αριθμός ημερών επίσκεψης/εβδ. : 6,2 για τις μητέρες, 4,7 για τους πατέρες.
- Τα παιδιά τα οποία επισκέφτηκαν οι μητέρες τους καθημερινά είχαν λιγότερα προβλήματα, συναισθηματικά και συμπεριφοράς, κατά τη σχολική ηλικία σε σύγκριση με εκείνα που είχαν λιγότερες επισκέψεις από τις μητέρες τους ($P = .04$).
- Η συχνότητα επίσκεψης των πατέρων δεν συσχετίστηκε σημαντικά με μετέπειτα συμπεριφορικά και τα συναισθηματικά προβλήματα του παιδιού.
- Σε αυτή τη μελέτη, οι σπάνιες επισκέψεις από τη μητέρα ήταν ένας ισχυρότερος παράγοντας κινδύνου για τη μεταγενέστερη ψυχολογική ανάπτυξη από τους ιατρικούς κινδύνους του πρόωρου βρέφους.

Τα οφέλη του
μοντέλου
νεογνικής φροντίδας
με επίκεντρο το
βρέφος και την
οικογένεια

Αυξημένη συχνότητα θηλασμού

- 42 μητέρες και τα βρέφη τους- 31 ολοκλήρωσαν τη μελέτη.
- Ο ρυθμός μεταβολής της **αύξησης βάρους** ήταν σημαντικά υψηλότερος στα βρέφη με οικογενειο-κεντρική φροντίδα σε σύγκριση με τα βρέφη ελέγχου ($p < 0,05$).
- **Αύξηση στη συχνότητα του θηλασμού κατά την έξοδο (82,1% έναντι 45,5%, $p < 0,05$).**

- O'Brien K et al. A pilot cohort analytic study of Family Integrated Care in a Canadian neonatal intensive care unit. BMC Pregnancy Childbirth. 2013;13(Suppl 1):S12

Βελτιωμένη σίτιση

MENN Level III.

Τυχαίο δείγμα 34 πρόωρων βρεφών < ή = 1500 g και των οικογενειών τους.

- Κατά τη διάρκεια των αλληλεπιδράσεων σίτισης, τα βρέφη της παρέμβασης μόρφασαν ($P < 0,001$) και “πνίγονταν» ($P < 0,05$) λιγότερο από τα βρέφη-μάρτυρες.

- Meyer EC et al. Family-based intervention improves maternal psychological well-being and feeding interaction of preterm infants. *Pediatrics*. 1994 Feb;93(2):241–6.

Βελτιωμένη σίτιση

Οι μητέρες παρέμβασης :

- διέκοψαν λιγότερο συχνά τα ταΐσματα ($P < .001$).
- διέγειραν λιγότερο συχνά βρεφική αναρρόφηση ($P < .01$)
- χαμογελούσαν περισσότερο ($P < .001$).
- μιλούσαν περισσότερο στο μωρό ($P < .01$)
- επέδειξαν μεγαλύτερη ευαισθησία στη βρεφική συμπεριφορά ($P < .001$),
- είχαν καλύτερη ποιότητα σωματικής επαφής ($P < .001$)
- και πιο θετική επίδραση ($P < .01$).

- Meyer EC et al. Family-based intervention improves maternal psychological well-being and feeding interaction of preterm infants. *Pediatrics*. 1994 Feb;93(2):241–6.

Αύξηση βάρους

- ΜΕΝΝ στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Turku. Αναδρομική μελέτη
- Τα διαγράμματα πολύ πρόωρων βρεφών εξετάστηκαν σε 4 ομάδες:
2001-2002 (n = 72), 2006-2007 (n = 69),
2009-2010 (n = 76) και 2011-2012 (n = 78).
- **Η απόκτηση βάρους αυξήθηκε από 110 g σε 159 g την εβδομάδα (p <0,001).**

- Raiskila S, Axelin A, Rapeli S, Vasko I, Lehtonen L. Trends in care practices reflecting parental involvement in neonatal care. Early Hum Dev. 2014 Dec;90(12):863–7.

Αύξηση
βάρους,
Αυξημένη
συχνότητα
θηλασμού
Βελτιωμένη
σίτιση

- Το βάρος των βρεφών κατά το εξιτήριο ήταν μεγαλύτερο στην ομάδα παρεμβάσεων (2.654 g έναντι 2.325 g, $p < 0.001$).

Τα αποτελέσματα της διατροφής βελτιώθηκαν σημαντικά:

- ποσοστό θηλασμού 139 έναντι 91, $p < 0,001$;
- ημέρες ολικής παρεντερικής διατροφής: 25 d έναντι 32 d, $p < 0,001$;
- ημέρες γαστρικής σίτισης: 23 d έναντι 35 d, $p < 0,001$.

- Bo Lv et al. Family-Centered Care Improves Clinical Outcomes of Very-Low-Birth-Weight Infants: A Quasi-Experimental Study. Front Pediatr 2019 Apr 12;7:138.

Τάση προς
χαμηλότερη
συχνότητα
νοσοκομειακής
λοίμωξης

Βελτιωμένες επιπλοκές των βρεφών:

- νεκρωτική εντεροκολίτιδα (**6** έναντι **18**, $p = 0,019$)
- βρογχοπνευμονική δυσπλασία (**32** έναντι **51**, $p = 0,031$), αμφιβληστροειδοπάθεια της προωρότητας (μεταξύ ομάδων όχι / ήπια και μέτρια / σοβαρή, $p = 0,003$),
- Ποσοστό επανεισαγωγών (**21** έναντι **38**, $p = 0,023$).

- Bo Lv et al. Family-Centered Care Improves Clinical Outcomes of Very-Low-Birth-Weight Infants: A Quasi-Experimental Study. Front Pediatr 2019 Apr 12;7:138

Μειωμένη βραχυπρόθεσμη πνευμονική νοσηρότητα

- 2 ΜΕΝΝ (1 στάνταρ φροντίδας_SC, 1 οικογενειοκεντρικής_FC), 366 βρέφη
- Η συνολική διάρκεια της παραμονής στο νοσοκομείο μειώθηκε κατά 5,3 ημέρες: από μέσο όρο 32,8 ημερών με SC σε 27,4 ημέρες με FC (P = . 05).
- **Μειωμένος κίνδυνος μέτριας έως σοβαρής βρογχοπνευμονικής δυσπλασίας: 1,6% στην ομάδα FC σε σύγκριση με 6,0% στην ομάδα SC**

• Ortenstrand A et al. The Stockholm Neonatal Family Centered Care Study: effects on length of stay and infant morbidity. Pediatrics. 2010 Feb;125(2):e278-285.

Τα βρέφη έχουν λιγότερο στρες

- 37 οικογένειες, 2 MENN, τυχαιοποιημένες ομάδες είτε α) σχεδόν συνεχής επαφή δέρμα με δέρμα (SSC) β) σε τυπική φροντίδα (SC).

Η σχεδόν συνεχής SSC

- μειώνει την αντιδραστικότητα της κορτιζόλης των βρεφών σε απόκριση στο χειρισμό,
- βελτιώνει το συγχρονισμό μεταξύ των επιπέδων κορτιζόλης στο σάλιο των μητέρων και των βρεφών τους,
- μειώνει τις εμπειρίες των πατέρων που σχετίζονται με προβλήματα της συζυγικής σχέσης.

- Mörelius E, Örténstrand A, Theodorsson E, Frostell A. A randomised trial of continuous skin-to-skin contact after preterm birth and the effects on salivary cortisol, parental stress, depression, and breastfeeding. *Early Hum Dev.* 2015 Jan;91(1):63–70

Αυξημένη
νευρο-
συμπεριφορική
σταθερότητα
των πρόωρων
βρεφών

- 81 βρέφη <30 εβδομάδες κύησης
Μ.Ο ωρών επίσκεψης των γονέων/εβδ. 21,33 ± 20,88

Οι περισσότερες ώρες επίσκεψης συνδέθηκαν με

- καλύτερη ποιότητα κίνησης (P = 0,02),
- λιγότερη διέγερση (P = 0,01),
- λιγότερη νευρική δραστηριότητα (P = 0,03),

- Reynolds LC et al. Parental presence and holding in the neonatal intensive care unit and associations with early neurobehavior. J Perinatol Off J Calif Perinat Assoc. 2013 Aug;33(8):636–41.

Αυξημένη
νευρο-
συμπεριφορική
σταθερότητα
των πρόωρων
βρεφών

Περισσότερες ώρες αγκαλιάς του βρέφους
συσχετίστηκαν με

- βελτιωμένη ποιότητα κίνησης ($P < 0,01$),
- λιγότερο στρες ($P < 0,01$),
- λιγότερη διέγερση ($P = 0,04$)
- λιγότερη νευρικότητα ($P < 0,01$).

- Reynolds LC et al. Parental presence and holding in the neonatal intensive care unit and associations with early neurobehavior. J Perinatol Off J Calif Perinat Assoc. 2013 Aug;33(8):636–41.

Βελτιωμένη
φυσιολογική
σταθερότητα
και γνωστική
ανάπτυξη

- 73 πρόωρα βρέφη έκαναν ΚΜC **για 14 συνεχόμενες ημέρες** vs 73 άτομα ελέγχου που έλαβαν τυπική φροντίδα σε θερμοκοιτίδα
- Στη συνέχεια, τα παιδιά παρακολουθήθηκαν 7 φορές **κατά την πρώτη δεκαετία της ζωής** και αξιολογήθηκαν πολλαπλές μετρήσεις (φυσιολογικές, γνωστικές, γονική ψυχική υγεία και μετρήσεις σχετικά με τη δυάδα μητέρα-παιδί).

- Feldman R, Rosenthal Z, Eidelman AI. Maternal-preterm skin-to-skin contact enhances child physiologic organization and cognitive control across the first 10 years of life. Biol Psychiatry. 2014 Jan 1;75(1):56–64.

Βελτιωμένη φυσιολογική σταθερότητα και γνωστική ανάπτυξη

- Η ΚΜC αύξησε τη λειτουργία του αυτόνομου νευρικού και τη συμπεριφορά της μητρικής προσκόλλησης στην περίοδο μετά τον τοκετό, μείωσε το μητρικό άγχος και αύξησε τη γνωστική ανάπτυξη του παιδιού και τις εκτελεστικές λειτουργίες από τους 6 μήνες ως τα 10 χρόνια.
- Έως 10 ετών, τα παιδιά που έλαβαν ΚΜC παρουσίασαν βελτιωμένη φυσιολογία, βελτιωμένες εκτελεστικές λειτουργίες και αμοιβαιότητα μητέρας-παιδιού σε 10 χρόνια.

- Feldman R, Rosenthal Z, Eidelman AI. Maternal-preterm skin-to-skin contact enhances child physiologic organization and cognitive control across the first 10 years of life. Biol Psychiatry. 2014 Jan 1;75(1):56–64.

Μειωμένη διάρκεια παραμονής στη MENN

- 366 βρέφη, 2 MENN (1 FC, 1 SC).
- Η συνολική διάρκεια της παραμονής στο νοσοκομείο μειώθηκε κατά **5,3** ημέρες:
- από μέσο όρο **32,8** ημερών (διάστημα εμπιστοσύνης 95% [CI]: 29,6-35,9) σε SC σε **27,4** ημέρες (95% CI: 23,2-31,7) σε FC (P = .05).

- Ortenstrand A et al. The Stockholm Neonatal Family Centered Care Study: effects on length of stay and infant morbidity. Pediatrics. 2010 Feb;125(2):e278-285.

Μειωμένη διάρκεια παραμονής στη MENN

- RCT, 260 οικογένειες με πρόωρα βρέφη, 2 MENN, 2001-2004, ΗΠΑ
- Τα βρέφη στο πρόγραμμα COPE (Creating Opportunities for Parent Empowerment) είχαν μικρότερη διάρκεια διαμονής στη MENN
- **3,8** ημερών (μέσος όρος: **31,86** έναντι **35,63** ημέρες)
- και συντομότερη διάρκεια παραμονής στο νοσοκομείο **3,9** ημερών (μέση τιμή: **35,29** έναντι **39,19** ημέρες) από ό, τι τα βρέφη σύγκρισης.

- Melnyk BM et al. Reducing premature infants' length of stay and improving parents' mental health outcomes with the Creating Opportunities for Parent Empowerment (COPE) neonatal intensive care unit program: a randomized, controlled trial. Pediatrics. 2006 Nov;118(5):e1414-1427.

Μειωμένη διάρκεια παραμονής στη ΜΕΝΝ

- Οι μητέρες στο πρόγραμμα COPE ανέφεραν σημαντικά μικρότερο άγχος στη ΜΕΝΝ και λιγότερη κατάθλιψη και άγχος σε διορθωμένη ηλικία 2 μηνών από ό, τι οι μητέρες στην ομάδα σύγκρισης.
- Οι μητέρες και οι πατέρες ανέφεραν επίσης ισχυρότερες πεποιθήσεις σχετικά με τον γονικό τους ρόλο και ποιες συμπεριφορές και χαρακτηριστικά να περιμένουν από τα βρέφη τους κατά τη διάρκεια της νοσηλείας.

- Melnyk BM et al. Reducing premature infants' length of stay and improving parents' mental health outcomes with the Creating Opportunities for Parent Empowerment (COPE) neonatal intensive care unit program: a randomized, controlled trial. *Pediatrics*. 2006 Nov;118(5):e1414-1427.

Μειωμένος κίνδυνος για κατάθλιψη της μητέρας

- Γονείς βρεφών ≤ 32 εβδ. κύησης
- Τυχαιοποιημένες ομάδες α) σύγκρισης (N = 21)
β) ομάδα παρέμβασης (N = 21).
- Η παρέμβαση βασίστηκε τόσο σε μια κοινή μέθοδο παρατήρησης όσο και σε βρεφικό μασάζ που παρείχαν και οι δύο γονείς.
- Το άγχος των γονέων εκτιμήθηκε από το Parental Stressor Scale: Neonatal Intensive Care Unit, μετά την πρώτη εβδομάδα από την εισαγωγή και κατά το εξιτήριο του βρέφους.

- Matricardi S, Agostino R, Fedeli C, Montiroso R. Mothers are not fathers: differences between parents in the reduction of stress levels after a parental intervention in a NICU. Acta Paediatr Oslo Nor 1992. 2013 Jan;102(1):8–14.

Μειωμένος κίνδυνος για κατάθλιψη της μητέρας

- Κατά το εξιτήριο, οι γονείς της ομάδας παρέμβασης έδειξαν σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα στρες που σχετίζονται με την εμφάνιση / συμπεριφορά των βρεφών και την αλλαγή γονικού ρόλου από αυτά της ομάδας τυπικής υποστήριξης ($p = 0,000$).
- Συνολικά, οι μητέρες ανέφεραν περισσότερο άγχος σε σύγκριση με τους πατέρες ($p \leq 0,05$).
- Η παρέμβαση ήταν αποτελεσματική στη μείωση του στρες-ρόλου στις μητέρες ($p < 0,05$), αλλά όχι στους πατέρες.
- Οι γονικές παρεμβάσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι η βοήθεια για τους πατέρες μπορεί να είναι διαφορετική από τη βοήθεια για τις μητέρες.

- Matricardi S, Agostino R, Fedeli C, Montirosso R. Mothers are not fathers: differences between parents in the reduction of stress levels after a parental intervention in a NICU. Acta Paediatr Oslo Nor 1992. 2013 Jan;102(1):8–14.

Αυξημένη κατανόηση και συμμετοχή στη διαχείριση του βρεφικού πόνου

- Τα αποτελέσματα της μελέτης δεν έδωσαν στοιχεία για μείωση του άγχους που σχετίζεται με τη MENN στους γονείς που συμμετείχαν στην ομάδα παρέμβασης για να αυξήσουν την κατανόηση και τη συμμετοχή τους στη διαχείριση του πόνου του βρέφους.
- Ωστόσο, οι γονείς στην ομάδα παρέμβασης ήταν καλύτερα προετοιμασμένοι να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη φροντίδα του παιδικού πόνου και είχαν πιο θετικές απόψεις σχετικά με την επίτευξη του ρόλου τους κατά την περίοδο μετά το εξιτήριο.

- Franck LS, Oulton K, Nderitu S, Lim M, Fang S, Kaiser A. Parent involvement in pain management for NICU infants: a randomized controlled trial. Pediatrics. 2011 Sep;128(3):510–8.

Μειωμένη
συχνότητα
επανεισαγωγών
μετά το εξιτήριο
από τη ΜΕΝΝ

- Πρόωρα βρέφη (n = 61) και οι γονείς τους (n = 110).
- Τα βρέφη στην ομάδα φροντίδας με επίκεντρο την οικογένεια (n = 31) σε σύγκριση με την ομάδα ελέγχου (n = 30) είχαν:
- μικρότερη διάρκεια παραμονής στη ΜΕΝΝ (43ημ έναντι 46 ημ, p = 0,937)
- μειωμένο ποσοστό επανεισαγωγής στον 1ο μήνα (6,5% έναντι 50%, p <0,001)
- μεγαλύτερη αύξηση βάρους (886g έναντι 542g, p = 0,013)

Rong Zhang et al. Involvement of Parents in the Care of Preterm Infants: A Pilot Study Evaluating a Family-Centered Care Intervention in a Chinese Neonatal ICU. Randomized Controlled Trial. 2018 Aug;19(8):741-747.

Βελτιωμένα
νευροαναπτυξιακά
αποτελέσματα

- Westrup B, Böhm B, Lagercrantz H, Stjernqvist K. Preschool outcome in children born very prematurely and cared for according to the Newborn Individualized Developmental Care and Assessment Program (NIDCAP). *Acta Paediatr Oslo Nor* 1992. 2004 Apr;93(4):498–507.
- Peters KL, Rosychuk RJ, Hendson L, Coté JJ, McPherson C, Tyebkhan JM. Improvement of short- and long-term outcomes for very low birth weight infants: Edmonton NIDCAP trial. *Pediatrics*. 2009 Oct;124(4):1009–20.
- Welch MG, Firestein MR, Austin J, Hane AA, Stark RI, Hofer MA, et al. Family Nurture Intervention in the Neonatal Intensive Care Unit improves social-relatedness, attention, and neurodevelopment of preterm infants at 18 months in a randomized controlled trial. *J Child Psychol Psychiatry*. 2015 Nov;56(11):1202–11.
- Zhang X, Kurtz M, Lee S-Y, Liu H. Early Intervention for Preterm Infants and Their Mothers: A Systematic Review. *J Perinat Neonatal Nurs*. 2014 Nov 18;
- Als H, Gilkerson L, Duffy FH, McAnulty GB, Buehler DM, Vandenberg K, et al. A three-center, randomized, controlled trial of individualized developmental care for very low birth weight preterm infants: medical, neurodevelopmental, parenting, and caregiving effects. *J Dev Behav Pediatr JDBP*. 2003 Dec;24(6):399–408.

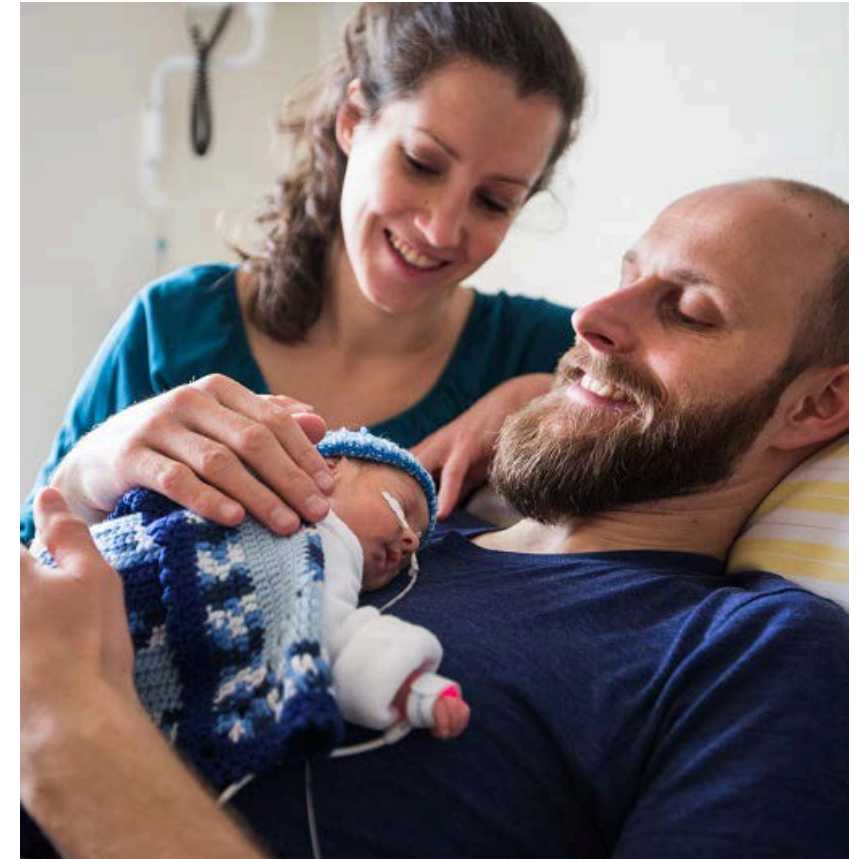
Βελτιωμένη συμπεριφορά παιδιών και μακροχρόνια γνωστική ανάπτυξη

- Montirosso R, Giusti L, Del Prete A, Zanini R, Bellù R, Borgatti R. Does quality of developmental care in NICUs affect health-related quality of life in 5-y-old children born preterm? *Pediatr Res*. 2016 Dec;80(6):824–8.
- Westrup B, Böhm B, Lagercrantz H, Stjernqvist K. Preschool outcome in children born very prematurely and cared for according to the Newborn Individualized Developmental Care and Assessment Program (NIDCAP). *Acta Paediatr Oslo Nor* 1992. 2004 Apr;93(4):498–507.
- Feldman R, Rosenthal Z, Eidelman AI. Maternal-preterm skin-to-skin contact enhances child physiologic organization and cognitive control across the first 10 years of life. *Biol Psychiatry*. 2014 Jan 1;75(1):56–64.
- Welch MG, Firestein MR, Austin J, Hane AA, Stark RI, Hofer MA, et al. Family Nurture Intervention in the Neonatal Intensive Care Unit improves social-relatedness, attention, and neurodevelopment of preterm infants at 18 months in a randomized controlled trial. *J Child Psychol Psychiatry*. 2015 Nov;56(11):1202–11.
- Charpak N, Tessier R, Ruiz JG, Hernandez JT, Uriza F, Villegas J, et al. Twenty-year Follow-up of Kangaroo Mother Care Versus Traditional Care. *Pediatrics*. 2017 Jan;139(1).
- Melnyk BM, Alpert-Gillis L, Feinstein NF, Fairbanks E, Schultz-Czarniak J, Hust D, et al. Improving cognitive development of low-birth-weight premature infants with the COPE program: A pilot study of the benefit of early NICU intervention with mothers. *Res Nurs Health*. 2001 Oct;24(5):373–89.
- Lester BM, Salisbury AL, Hawes K, Dansereau LM, Bigsby R, Lupton A, et al. 18-Month Follow-Up of Infants Cared for in a Single-Family Room Neonatal Intensive Care Unit. *J Pediatr*. 2016 Oct;177:84–9

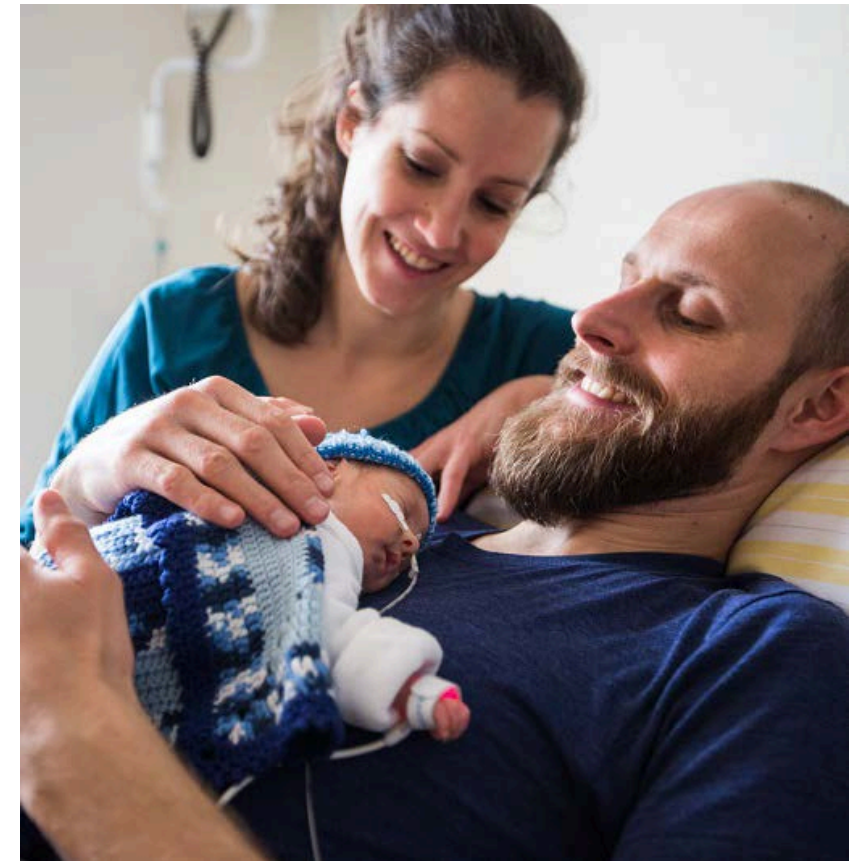
- Βελτιωμένη συναισθηματική ευημερία βρεφών και γονέων _ Αυξημένη ποιότητα αλληλεπίδρασης γονέα-βρέφους
Αυξημένη ευχαρίστηση στην αλληλεπίδραση με το βρέφος _ Αυξημένη ικανοποίηση όσον αφορά στην επικοινωνία με το βρέφος τους
Διευκόλυνση της αναγνώρισης και της απόκρισης στα «σήματα» του βρέφους
-

- Voos KC, Ross G, Ward MJ, Yohay A-L, Osorio SN, Perlman JM. Effects of implementing family-centered rounds (FCRs) in a neonatal intensive care unit (NICU). *J Matern-Fetal Neonatal Med Off J Eur Assoc Perinat Med Fed Asia Ocean Perinat Soc Int Soc Perinat Obstet*. 2011 Nov;24(11):1403–6.
- Gathwala G, Singh B, Balhara B. KMC facilitates mother baby attachment in low birth weight infants. *Indian J Pediatr*. 2008 Jan;75(1):43–7.
- Korja R, Latva R, Lehtonen L. The effects of preterm birth on mother-infant interaction and attachment during the infant’s first two years. *Acta Obstet Gynecol Scand*. 2012 Feb;91(2):164–73.
- Feldman R, Rosenthal Z, Eidelman AI. Maternal-preterm skin-to-skin contact enhances child physiologic organization and cognitive control across the first 10 years of life. *Biol Psychiatry*. 2014 Jan 1;75(1):56–64.
- Roller CG. Getting to know you: mothers’ experiences of kangaroo care. *J Obstet Gynecol Neonatal Nurs JOGNN*. 2005 Apr;34(2):210–7.

- Βελτιωμένη συναισθηματική ευημερία βρεφών και γονέων _ Αυξημένη ποιότητα αλληλεπίδρασης γονέα-βρέφους
Αυξημένη ευχαρίστηση στην αλληλεπίδραση με το βρέφος _ Αυξημένη ικανοποίηση όσον αφορά στην επικοινωνία με το βρέφος τους
Διευκόλυνση της αναγνώρισης και της απόκρισης στα «σήματα» του βρέφους
-

- EB, Westrup B, Sarman I, Örténstrand A. The Stockholm Neonatal Family-Centered Care Study: effects on salivary cortisol in infants and their mothers. *Early Hum Dev.* 2012 Jul;88(7):575–81
- Kymre IG, Bondas T. Balancing preterm infants' developmental needs with parents' readiness for skin-to-skin care: a phenomenological study. *Int J Qual Stud Health Well-Being.* 2013 Jul 11;8:21370.
- Westrup B, Böhm B, Lagercrantz H, Stjernqvist K. Preschool outcome in children born very prematurely and cared for according to the Newborn Individualized Developmental Care and Assessment Program (NIDCAP). *Acta Paediatr Oslo Nor* 1992. 2004 Apr;93(4):498–507.
- Peters KL, Rosychuk RJ, Hendson L, Coté JJ, McPherson C, Tyebkhan JM. Improvement of short- and long-term outcomes for very low birth weight infants: Edmonton NIDCAP trial. *Pediatrics.* 2009 Oct;124(4):1009–20
- Provenzi L, Santoro E. The lived experience of fathers of preterm infants in the Neonatal Intensive Care Unit: a systematic review of qualitative studies. *J Clin Nurs.* 2015 Jul;24(13–14):1784–94.
- Mörelius E, Örténstrand A, Theodorsson E, Frostell A. A randomised trial of continuous skin-to-skin contact after preterm birth and the effects on salivary cortisol, parental stress, depression, and breastfeeding. *Early Hum Dev.* 2015 Jan;91(1):63–70

- Βελτιωμένη γονική ψυχική υγεία
Διευκολύνεται η συμπεριφορά γονικής σύνδεσης και η διαδικασία του να γίνεις γονέας

Melnyk BM, Crean HF, Feinstein NF, Fairbanks E. Maternal anxiety and depression after a premature infant's discharge from the neonatal intensive care unit: explanatory effects of the creating opportunities for parent empowerment program. *Nurs Res.* 2008 Dec;57(6):383–94.

Montirosso R, Provenzi L, Calciolari G, Borgatti R, NEO-ACQUA Study Group. Measuring maternal stress and perceived support in 25 Italian NICUs. *Acta Paediatr Oslo Nor* 1992. 2012 Feb;101(2):136–42.

Zelkowitz P, Feeley N, Shrier I, Stremler R, Westreich R, Dunkley D, et al. The Cues and Care Trial: a randomized controlled trial of an intervention to reduce maternal anxiety and improve developmental outcomes in very low birthweight infants. *BMC Pediatr.* 2008 Sep 26;8:38

Zelkowitz P, Feeley N, Shrier I, Stremler R, Westreich R, Dunkley D, et al. The cues and care randomized controlled trial of a neonatal intensive care unit intervention: effects on maternal psychological distress and mother-infant interaction. *J Dev Behav Pediatr JDBP.* 2011 Oct;32(8):591–9

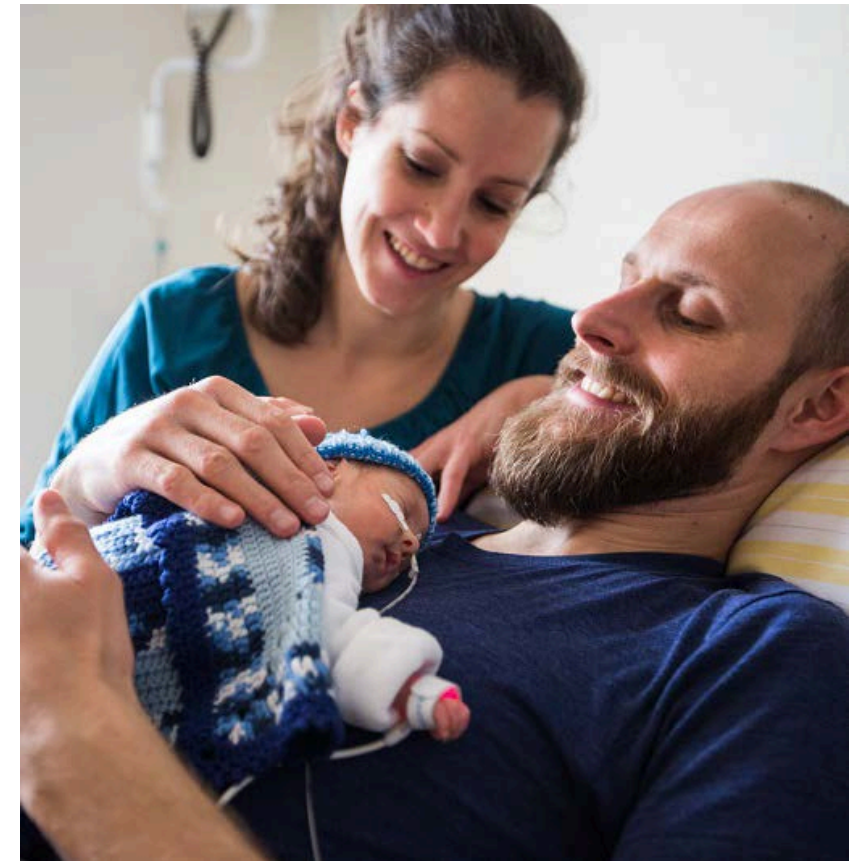
•Gathwala G, Singh B, Balhara B. KMC facilitates mother baby attachment in low birth weight infants. *Indian J Pediatr.* 2008 Jan;75(1):43–7.

Feldman R, Rosenthal Z, Eidelman AI. Maternal-preterm skin-to-skin contact enhances child physiologic organization and cognitive control across the first 10 years of life. *Biol Psychiatry.* 2014 Jan 1;75(1):56–64.

Melnyk BM, Feinstein NF, Alpert-Gillis L, Fairbanks E, Crean HF, Sinkin RA, et al. Reducing premature infants' length of stay and improving parents' mental health outcomes with the Creating Opportunities for Parent Empowerment (COPE) neonatal intensive care unit program: a randomized, controlled trial. *Pediatrics.* 2006

Provenzi L, Santoro E. The lived experience of fathers of preterm infants in the Neonatal Intensive Care Unit: a systematic review of qualitative studies. *J Clin Nurs.* 2015 Jul;24(13–14):1784–94.

Kozlowski JL, Lusk P, Melnyk BM. Pediatric Nurse Practitioner Management of Child Anxiety in a Rural Primary Care Clinic With the Evidence-Based COPE Program. *J Pediatr Health Care Off Publ Natl Assoc Pediatr Nurse Assoc Pract.* 2015 Jun;29(3):274–82

If parents were a drug?

Οι γονείς έχουν τεράστιο αντίκτυπο στο άγχος και τον πόνο και, κατά συνέπεια, την ευημερία των βρεφών τους κατά τη διάρκεια της εντατικής θεραπείας νεογνών.

Εάν αυτό το αποτέλεσμα μπορούσε να επιτευχθεί με ένα φάρμακο που δεν έχει παρενέργειες, αυτό το φάρμακο θα ήταν αναμφίβολα πρότυπο φροντίδας.

Αυτό το φάρμακο δεν είναι διαθέσιμο, ενώ οι γονείς συνήθως είναι.

Acta Paediatrica. 2020 Sep;109(9):1709-1710.

[Atle Moen](#) Department of Neonatology, Oslo University Hospital, Oslo, Norway.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

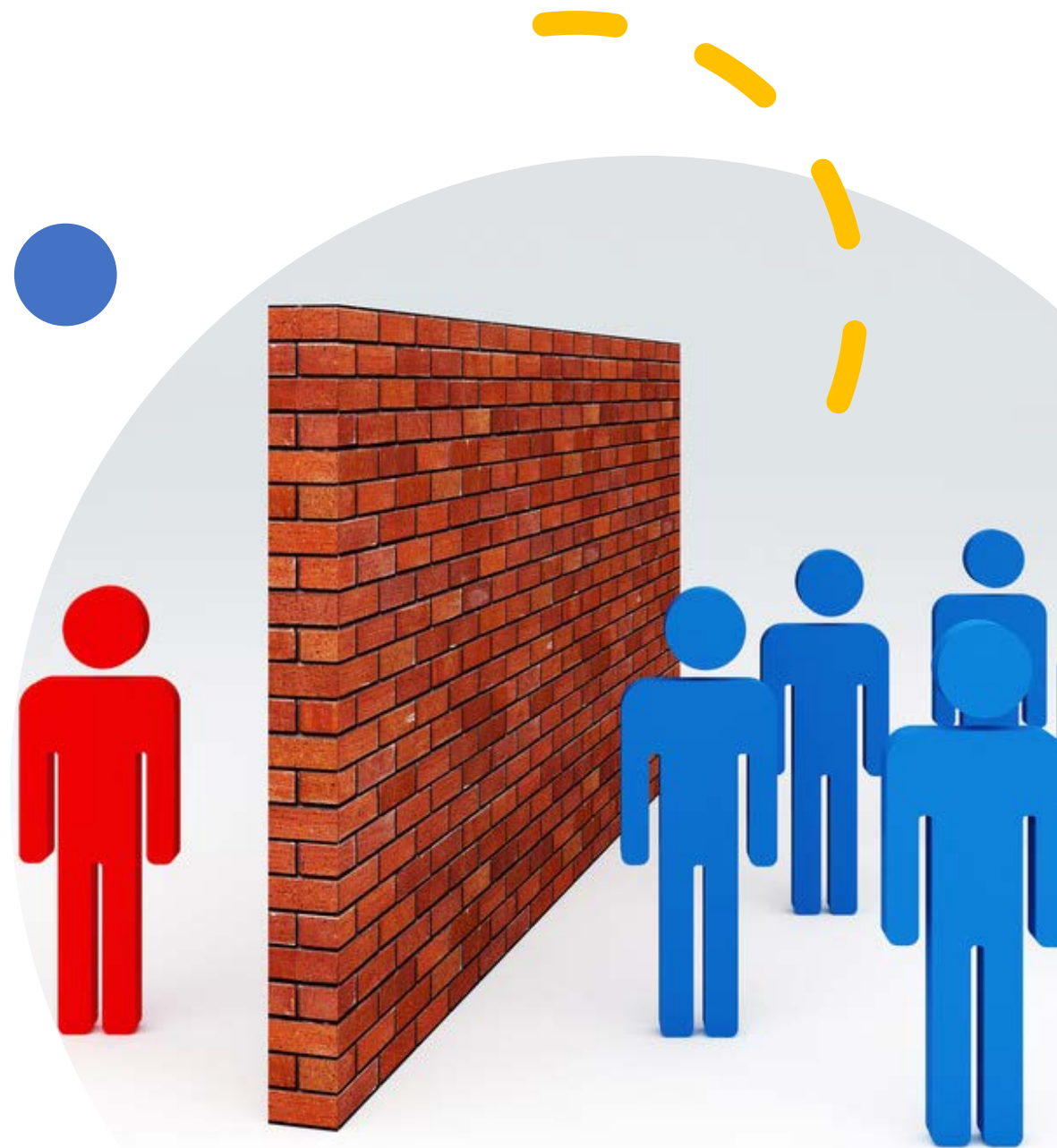
Η αποτελεσματική οικογενειοκεντρική φροντίδα των νεογνών απαιτεί

Τα εμπόδια

- προτεραιότητα στις τεχνικές δραστηριότητες
- περιορισμοί από πλευράς προσωπικού
- ανεπαρκής χώρος
- ανεπαρκής εκπαιδευτική υποστήριξη των οικογενειών
- κουλτούρα των Μονάδων

Αλληλοσεβασμός και συνεργασία

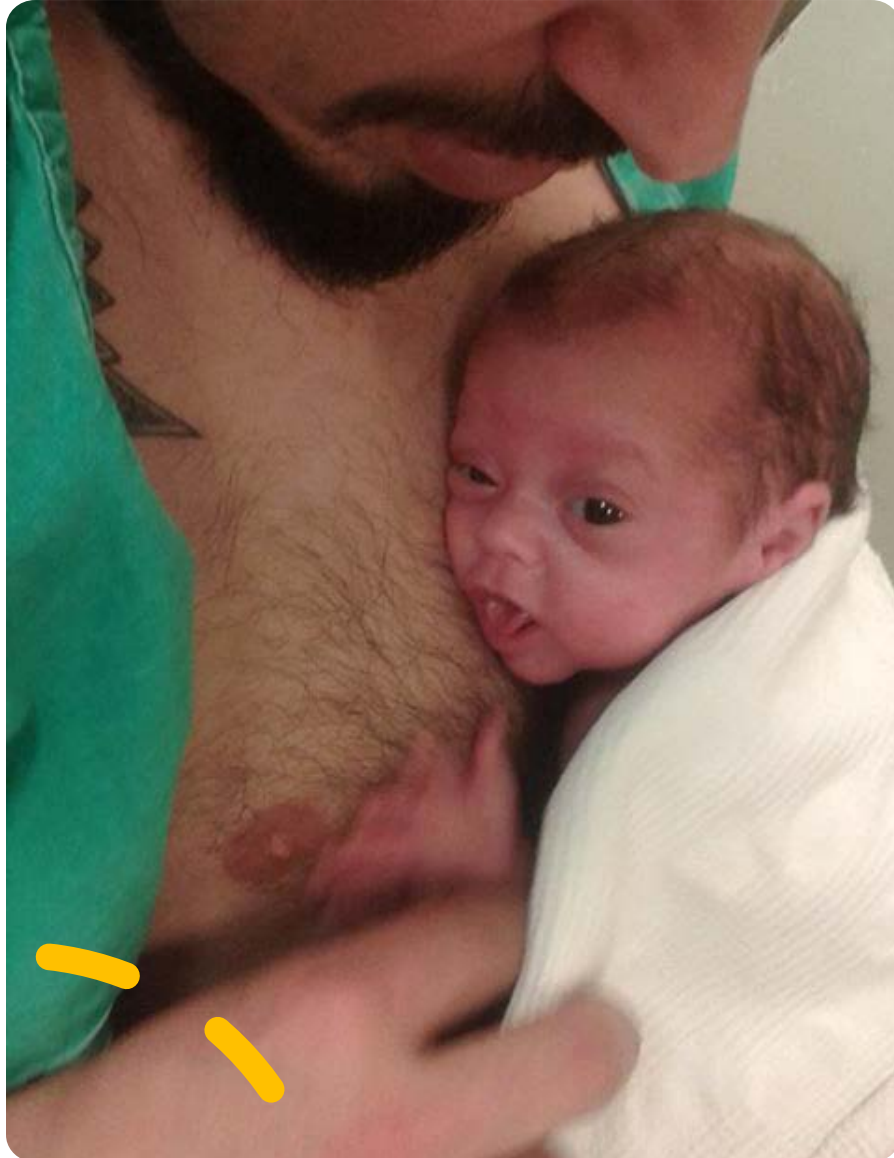
- Η φροντίδα με επίκεντρο την οικογένεια βασίζεται σε αρχές σεβασμού, επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της υγείας και των μελών της οικογένειας.
- Οι γιατροί έχουν πολύτιμη εικόνα των φυσιολογικών απαιτήσεων της φροντίδας του βρέφους.
- Οι οικογένειες έχουν αποκλειστική εικόνα για τις ανάγκες της οικογενειακής τους μονάδας και επιπλέον, βλέπουν το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης μέσω διαφορετικού φακού.

Αλληλοσεβασμός και συνεργασία

- Οι επαγγελματίες υγείας συνεργαζόμενοι με τις οικογένειες ως ισότιμους συνεργάτες στη βελτίωση της ποιότητας της φροντίδας νεογνικής υγείας, μπορούν να εντοπίσουν τις ευκαιρίες βελτίωσης και να δράσουν πιο εύκολα.
- Όλα όσα συμβαίνουν σε ένα βρέφος στη ΜΕΝΝ επηρεάζουν την οικογένεια. Ο αντίκτυπος αυτός πρέπει να αναγνωριστεί, να γίνει σεβαστός και να μετρηθεί.

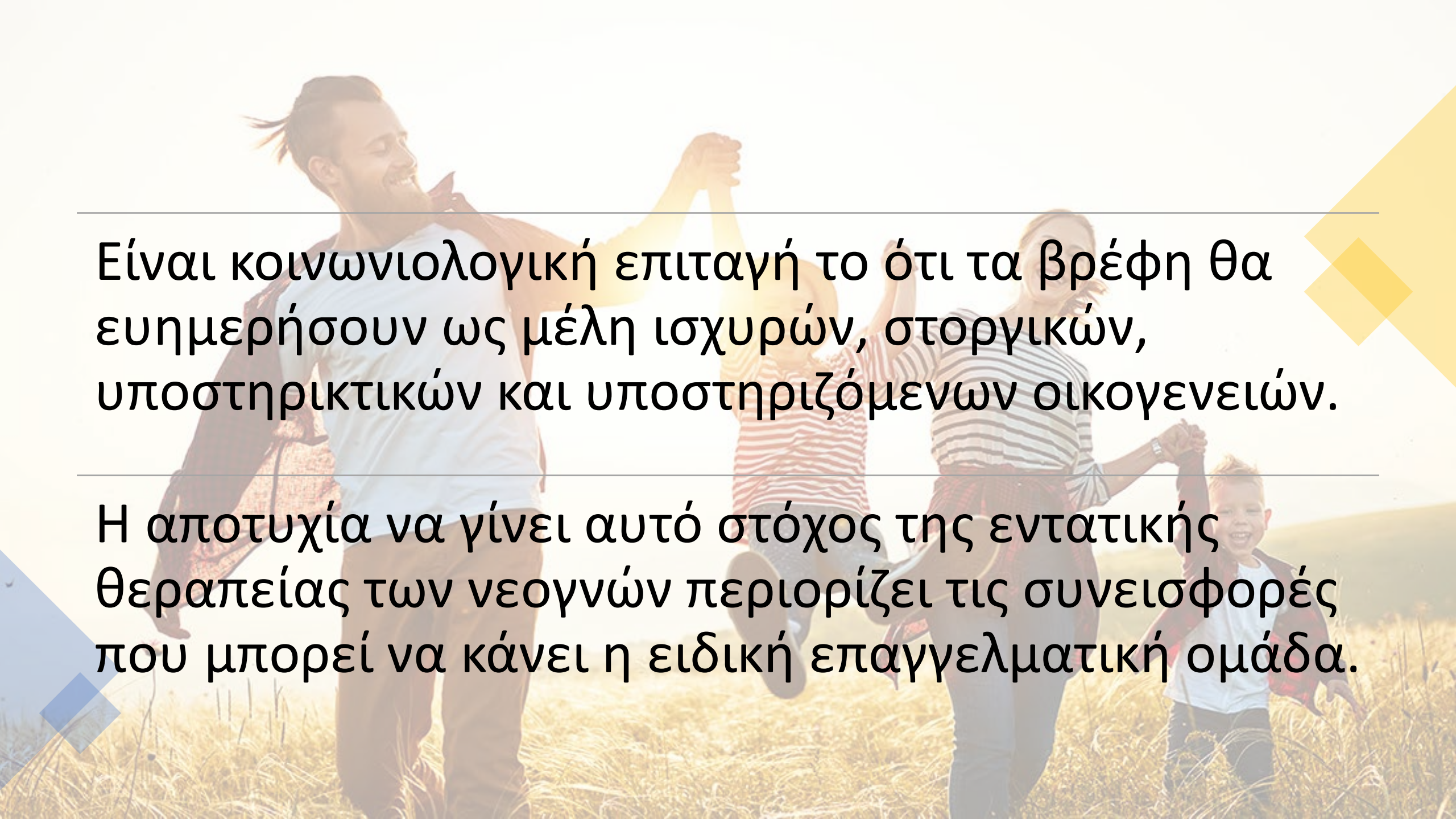
- Η έννοια του καγκουρό μόλις έμπαινε στη ζωή μας και αυτόματα όλα συνδέθηκαν. Είχαμε αποκτήσει διδυμάκια που ήρθαν πολύ πρόωρα, πάλευαν για τη ζωή τους έχοντας ήδη κερδίσει σημαντικές μάχες κι εμείς ήμασταν επιτέλους εκεί για να τα κρατήσουμε αγκαλιά και να τους πούμε "εγώ είμαι εδώ για σένα". Το αυτονόητο. Αυτό που κάνει ο γονιός σε κάθε δυσκολία που αντιμετωπίζει το παιδί του στη ζωή του. Κάθε πρωί και κάθε απόγευμα φεύγοντας από το σπίτι μας για τη ΜΕΝΝ λέγαμε στην τρίχρονη κόρη μας πως πηγαίνουμε στα μωρά μας το γαλατάκι της μαμάς για να φάνε και για να τα πάρουμε αγκαλίτσα να τα κοιμίσουμε, ακριβώς όπως κι εκείνη. Όταν μετά από 4 μήνες ήρθαν στο σπίτι μας ήμασταν ήδη οικογένεια.

- έτσι ξεκίνησε η δικιά μας ιστορία,,με ένα αιματώμα στο κεφάλι με 700 γραμμάρια βάρος με αναπνευστικά θεματάκια και μόνο 26 εβδομάδες στην κοιλίτσα της μαμάς..και ένα τόσο δα πλασματάκι ξαφνικά μόνο του με δεκά καλωδιά πάνω του με μυτάκια οξυγόνου,σε μια θερμοκοιτίδα..και εσύ να μην ξέρεις πως θα μπορέσεις να βοηθήσεις,,**να μην μπορείς να δώσεις ένα χάδι μια αγκαλιά στο πιο πολύτιμο πράγμα στον κόσμο,,το παιδί σου,,και ξαφνικά έρχεται ένας άνθρωπος και σου λέει ότι υπάρχει θεραπεία που εσύ σαν γονιός μπορείς να βοηθήσεις στο να πάει καλά η υγεία του παιδιού σου..και ταυτόχρονα και η δική σου..γιατί και η μαμά και ο μπαμπάς παθαίνουν ένα μεγάλο σοκ..και ξεκίνησαν δοκιμαστικά οι αγκαλιές μας..και δεν θα ξεχάσω ποτέ μα ποτέ το χαμόγελο..που μου χάρισε η μικρή μου,,οταν της ψιθυρίσα στο αυτάκι της,,αλλά ταυτόχρονα ενιωθα και τρόμο στην σκέψη,,πως μήπως τελικά της κάνω κακό..αλλά ήρθε μια γιατρός τότε και μου λέει..πως η κόρη μου,,φαίνεται πως μου έχει αδυναμία..γιατί μέχρι την αγκαλιά μας,,το οξυγόνο στο αίμα της ήταν χαμηλά και οι παλμοί της το ίδιο..και στην αγκαλιά μου είχαν έρθει στα φυσιολογικά τους..και έτσι είπαμε πως θα το συνέχιζαμε..και πραγματικά **απο εκείνη την μέρα** αρχίσαμε να νιώθουμε ότι έχουμε παιδί..πως είμαστε οικογένεια..παρ όλα τα μηχανήματα και τα φώτα και τους ηχούς..είμασταν αγκαλιά οικογένεια..αλλά και πως και εμείς καλυψαμε το κενό μάς αλλά και η μικρή το δικό της..απο τότε δεν χωριστήκαμε ποτέ ξανά..**

- ξεχασα να σας πω..πως οταν ξεκίνησε η επαφή μας με την μικρή..και οταν την ειχαμε αγκαλιά η μικρή πάντα μας κρατούσε ενα δαχτυλάκι μάς..και αυτο ειναι που την ηρεμη μεχρι και τωρα..και κάθε φορά απο εκει και πέρα **ερχόμασταν ολο και πιο κοντά..με τα τραγούδια μας με τα χαδια μας με τα χαμογελα μας..με την κλασσική μουσικη μας,,που μας επέτρεπαν να ακουμε χαμηλόφωνα..και εφτανε η ωρα το βράδυ που θα έπρεπε να την αφησουμε παλι..μεσα σε αυτην την φωλιτσα που της ειχαν φτιάξει οι νοσοκόμες και με το κάλυμμα για τα δυνατα φώτα που μας εκανε δωρο το ilitomino. . και περνούσαν οι μέρες πιο όμορφα και πιο ανώδυνα..αλλα στο τέλος καθε μέρας είχαμε μια ικανοποίηση οτι κάπως βοηθησαμε και το χαμόγελο της μικρης καθε φορά που μας έλεγε..συνεχίστε μου αρεσει..που με φροντίζετε... και τα νεα να έρχονται..συγκρατημενα αλλα καλα..**και ετσι πέρασαν 3 ολόκληροι μήνες..και θα καταλήξω..πως κανενας μα κανενας άνθρωπος σε μικρο η μεγαλο προβλημα δεν θα ήθελε να ειναι μόνος..ποσο μαλλον ενα μικρό μικρό παιδάκι..ενα προωρακι..και το εκανα εικόνα πώς και προσπαθουσα να μπω στην θεση του..και με επιανε ταραχη..άρα ναι πιστςυω πως ηταν το λιγότερο που θα μπορούσαμε να κάνουμε..**αυτη η αγκαλιά..εμας μας βοήθησε μας εφερε γρήγορα κοντά..και φυγαμε απο το Έλενα ετοιμη οικογενεια..και σκέφτομαι τωρα πως αλλιώς θα μπορούσε να γίνει..;;δεν θα μπορούσε..να γινει αλλιώς..μονο με αγκαλιά..******

Είναι κοινωνιολογική επιταγή το ότι τα βρέφη θα ευημερήσουν ως μέλη ισχυρών, στοργικών, υποστηρικτικών και υποστηριζόμενων οικογενειών.

Η αποτυχία να γίνει αυτό στόχος της εντατικής θεραπείας των νεογνών περιορίζει τις συνεισφορές που μπορεί να κάνει η ειδική επαγγελματική ομάδα.

Συμμετοχή των γονέων στη MENN

- *INVOLVEMENT: the act or process of taking part in something*

Involvement n

- (ουδέτερη σημασία) **συμμετοχή** ουσ θηλ
- (ελαφρώς αρνητική σημασία) **ανάμειξη** ουσ θηλ
- (αρνητική σημασία) **εμπλοκή** ουσ θηλ

Infant- &
family-centered
development care

Zero Separation

Act now!

Keep parents and babies
born too soon together.

Ευχαριστώ για την
προσοχή σας

- www.ilitominon.org
- www.efcni.org
- www.glance-network.org